

Ainos Antik Kent Tarihi Hakkında, 2009 Belgesel Film Çalışması Araştırmalarından

Önsöz

Bu araştırma yazısı 2009 yılında yapılan Ainos antik kenti belgeseli hakkında yaptığım senaryo çalışmasının özetini içermektedir. Belgesele konu olan antik yerleşim hakkında ilk iskan izlerinin kim ve hangi dönemde temellerinin atıldığı, yerleşimin coğrafi konumu ve stratejik önemi, bilimsel arkeolojik araştırmaları konu almaktadır. Bu projede kısmen yüzeysel katkı sağlayan sayın **prof dr Semavi Eyice** hocama şükranlarımı sunarım.

Belgesel özeti

Belgeselimizin temel konusu Ainos antik yerleşimin ilk iskan tarihi ve kronolojik sıralamaya göre dönemler içerisinde imar faaliyetlerini izleyici ile buluşturmak. Kadraj içerisine ilk aldığımız materyaller kale içi harabeleri ve içerisindeki mekanlar olmuştur. Birçok [Antik Yunan](#) kentlerinde olduğu gibi harabe yapıların içerisinde kent yerleşkesinin su ihtiyacını karşılayan su kanalları ve odaların içerisinde geçen atık su yolu künkleri olmuştur. Bu sistem neredeyse Bütün antik bölge yapılarında karşımıza çıkan kent yerleşimlerinin ortak imar planını anlatmaktadır. Fakat antik liman kent yerleşimlerin bir ortak imar planında daha önceki antik temeller (Yerleşimler) üzerine kurulmuş ve yapılmış olduğunu gösteren imar izleri taşımakta. Bir ortak nokta ise neredeyse Akropol yani kale yapılarını birçok antik yazar hikayeleşmiş eserlerine eklemiş ve bizden bundan antik yerleşimler hakkında daha fazla bilgi edinmeye çalışıyor olmamızdır. Ama hikayeleşmiş bu eserler bazen bizi fazlasıyla yanıltmakta olup yerleşimlerin tarihçesini günümüze uyarlamakta zorlandığımızı gösteriyor. Oysaki antik dünyanın günümüze kattığı bu değerlerin onarımını sağlamak bilimsel çalışmalarla oldukça mümkün. Onlardan biride şu an araştırmasını yaptığımız hatta bilimsel çalışmaların saatlerce değerlendirmeye alındığı Türk bilim insanlarının reel çalışmalarının neticesinde ortaya çıkan Ainos antik liman kentidir. Şöyle bir kısa araştırmamızda bu antik yerleşimin antik coğrafyacıların eserlerinden daha fazlası bilimsel kazılarda çıkan nümismatik veriler ve arkeolojik bulgular kent tarihi hakkında kanıtlanmış bilgilerle dolu. Bunun için kameramızın kadrajında antik yerleşimin dokularına zarar vermeden Ainos antik yerleşimin ne zaman ve kimler tarafından imar edildiğini kanıtlayan Türk bilim insanlarına

çevirdik. Akademisyenlerin kale hakkında verdiği bilgiler doğrultusunda her antik kent yerleşiminde olduğu gibi bu yapının savunma amaçlı antik şehiri çevrelediğini görmekteyiz.

Kale imar tarihinin ne zaman ve kimler tarafından inşa ettirildiği hakkındaki bilgiler kısıtlı olmasına karşın sanat tarihçi hocam Semavi Eyice konuyla ilgili az bilgileri olmasına rağmen kale yapısının Bizans öncesi devşirme bloklardan yapılmış olduğunu işaret etmiştir.

Bazı kaynaklarda adı yeralan kalenin M.S.6. yüzyıl aralığında Justinianus tarafından onarıldığından bahsedilmiştir. Tarihi kaynaklarda adı Trak şehri olarak geçmektedir. Bu tez'i Semavi Eyice hoca fazlasıyla desteklemektedir. Kent tarihi hakkında ise en önemli veriler, Akropol içerisinde yapılan araştırma kazılarında çıkan arkeolojik verilerin (Çanak-Çömlek), antik kentin Kalkolitik Çağ'a kadar indiğini göstermektedir.

Ainos Tarihçesi

Ainos Antik Kenti'nin, M.Ö 7. yy'da Batı Anadolu'ya yerleşmiş olan Aioller tarafından kurulduğu söylenir ve Ainos ismini ilk kez Homeros'un İlyada Destanı'nda okuruz. Destanda Thrakların önderi, Ainos'dan geldiği söylenmektedir. Antik coğrafya da Ainos (Enez) , Asya ve Avrupayı birbirine bağlayan geçiş noktası olarak antik kayıtlarda yerini almıştır. Antik dönem yerleşimi olan Enez birçok önemli esere de ev sahipliği yaptığı görülmektedir. Enez'de yapılan bilimsel araştırmalar ve kazılarda elde edilen nümismatik ve arkeolojik veriler neticesinde değerlendirme yapıldığında antik yerleşimin bulunduğu dönemde din yönüyle de alakalı bilgiler vermekte. (Enez sikkesinin ön yüzünde, pagan inancına mensup, tanrıların habercisi olan Hermes, 4/3 profil ile yer almaktadır. Arka yüzünde ise Ainos'un sembolü dağ keçisi "AINION" yazısı bulunmaktadır).

Yeri

Bulduğu coğrafyada Kuzeyde Karadeniz,Güneyde, Ege,Doğuda Marmara denizleri Batıda ise Mekadonya ile sınır oluşturmaktadır. Bir kıyı kenti olan Enez-Ainos orta Miyosende kuzey Ege kıyısındaki yarım ada üzerinde Meriç (Hebros) Irmağının döküldüğü yerde kurulmuş olması Irmak üzerinden karşı kıyı ile alışverişin önemini vurgulamaktadır. Bölgedeki kıyı hareketliliği Ainos yerleşkesi açısından önem teşkil etmektedir. 1971 yılında yapılan kazılarda zengin bir tarihi kalıntının ortaya çıkmış ve ilgi çekici mozaiklerle süslenmiş kilise, Aiol sütun başlığı antik kentin önemli yapıtları ve kalıntıları kazı yapan firmaya bile heyecan katmıştır. Burada bulunan bir mağarada Mitolojide kırım ve çobanların tanrısı olan Pan'ın ve dans eden su perilerinin tasvir edildiği kabartma şu anda Edirne Müzesi'nde sergilenmektedir. Trakya bölgesinde yaptığımız kısmen yüzey araştırmalarında, Hocam Prof. Dr. Semavi Eyice notlarında İlk Çağda Ainos'un bölgede önemli bir liman kenti olduğunu Thasos adasının karşı kıyısında Hellespontos (Çanakkale) boğazına kadar Thrakia kıyılarının korunaklı limanı olduğuna işaret etmiştir.Daha sonra liman alivyomlarla dolması sebebi ile ortadan kalkmıştır. Ünlü coğrafyacı Strabon bölge ile ilgili yazılarında Thrakia'nın Haimos dağlarına kadar uzandığını Hebros ırmağı,Thrakia ile Mekadonya arasındaki sınırı oluşturduğundan bahseder.

Bugünkü adı Enez olan Ainos, Saros (Melas) Körfezi'nin batısında, Sarpedon Burnu'ndan sonra, Meriç (Hebros) Nehri'nin denize döküldüğü ağzın güneyindedir. Thrak dilinde "bria" sözcüğünün "polis" anlamına geldiği ve Ainos'un Thrakia'nın efsanevi kralı Poltys'in adından dolayı bir zamanlar Poltyobria olarak adlandırıldığı bilinmektedir. Yerleşme, yerli Apsinthii boyunun toprakları üzerinde yer alıyordu. Plinius ise bu yörenin önceleri Kikon boyuna ait olduğunu bildirmektedir. Ainos'un kuruluşuna ve konumuna ait bilgilere antik kaynaklarda ayrıntılı olarak değinilmiştir.

Ainos kale

Araştırma ve Kazı

Ainos'ta ilk kazılar A. Erzen başkanlığındaki bir ekip tarafından 1971-72 yıllarında yapılmıştır. 1979 yılında tekrar başlatılan kazı çalışmaları günümüzde de devam etmektedir. Kazılar, 1994 yılından itibaren S. Başaran başkanlığındaki ekip tarafından yapılmıştır.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Taşınabilir Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü Başkanı, Prof. Dr. Sait Başaran Ainos akropolde (bugünkü Orta Çağ Kalesi) yapılan kazılarda, özellikle yerli kaya işlenerek oluşturulan mekânların içinde, M.Ö.4. binyıla tarihlenen keramik kalıntıların bulunmuş olması dolayısıyla, Enez içindeki yerleşimin Kalkolitik Çağa değin geri gittiği kanıtlanıyor nitelikte olduğunu belirtmiştir.

Tabakalanma

Ören yeri bilimsel araştırma ve kazılarda elde edilen veriler ile değerlendirildiğinde 1971-1994 yıllarında yapılan kazılarda 5 yapı katı ortaya çıkarılmıştır.

- I. Yapı katı** Trak Yerleşmeleri
- II. Yapı katı** Aiol Yerleşmeleri
- III. Yapı katı** Roma Dönemi
- IV. Yapı katı** Bizans Dönemi
- V. Yapı katı** Osmanlı Dönemi'ait olduğu saptanmıştır.

Mimari Buluntular

Antik kent araştırma kazılarında **I. Yapı katında** Roma kültür tabakasının altında ve ortalama 6 m derinlikte MÖ 6. yüzyıla ait olduğu sanılan bir Yunan yapısının sağlam olarak korunmuş kalıntıları ortaya çıkarılmıştır. Bu yapı 4.8x2.5 m boyutlarında, dikdörtgen planlıdır. Grek Dönemi'ne ait olan miyosen kalkerden oluşan anakayanın işlenmesiyle meydana getirilmiş bulunan dikdörtgen planlı bir bina açığa çıkarılmıştır. 3 m yüksekliğe varan ve tamamen kayadan oyulmuş mekânın tavana yakın kısımlarında ahşap giriş yuvaları bulunmuştur. Yapıya 1 no'lu merkezi mekân denmiştir. Batıya doğru ilerlendiğinde daha derine giden ve anakayanın işlenmesiyle meydana getirilen, mahzenlere ulaşan merdiven ve kemerlere rastlanmıştır. Akropolde yer alan Aiol yerleşmesinde,

II. Yapı katı anakaya düzelterek değişik boyut ve biçimlerde mekânlar oluşturulmuştur. Bunun yanında bulunan, büyük bir tapınağa ait olduğu anlaşılan, aiol sütun başlıkları, Ainos'un MÖ 6. yüzyılın ikinci yarısında mimari alanındaki gelişkinliğini yansıtmaktadır. 2011 yılı çalışmalarında Su Terazisi Nekropolisi'nin en alt tabakasında, karışık olarak Arkaik ve Klasik dönemleri içeren mezarlar ortaya çıkarılmıştır.

Çanak Çömlek

1979 yılı kazılarında mühürlü amphora kulpları bulunmuştur. 1980'de, bir önceki kazı döneminde ortaya çıkarılan anakayaya oyulmuş yapı ve buna bağlı olan mahzende çalışmalar yapılmış ve bu alanda Hellenistik ve Klasik Dönem seramikleri ele geçmiştir. 1981 yılında, MÖ 4. yüzyıla ait çok miktarda kantharos, balık tabakları, kapaklı tencere ve sahanlar bulunmuştur. 1984 yılı çalışmalarında IVab sahasında ortaya çıkarılan anakayaya oyulmuş yapıda ele geçen seramikler arasında MÖ 8. yüzyıla ait olanlar çoğurluktur. Buluntular arasında, naukratis grubu olarak adlandırılan parçalar da vardır. Korinth miğferli bir savaşçı ile karşısında duran bir kadının baş kısmını gösteren parça,

siyah figür tekniğinin kaliteli örneklerinden biridir. Diğer bir parçaysa Enez'deki ithal malı seramiğin kalitesini göstermesi bakımından önemlidir. Üzerinde, sıra halinde otlayan hayvanların tasvir edildiği parçanın Korinth'in VII. yüzyıl sonuna tarihlenen ihraç mallarından olabileceği belirtilmiştir. 1985 yılında kale içinde gerçekleştirilen çalışmalarda, değişik sektörlerde siyah figürlü Yunan seramiği parçaları, MÖ 5. yüzyıla ait kantharos, amphora, kandil ve tabak parçaları ele geçmiştir. Bunların yanı sıra Hellenistik ve Roma dönemlerine ait parçalar da bulunmuştur.

Aynı yıl yapılan kazı çalışmalarında mozaik alanın batısında I. ve II. açmada Yunan ve Roma seramikleri karışık olarak ele geçmiştir. 1986 yılı kale içi çalışmalarında D Açması'nda, savaş sahneleri ve masklı figürler içeren siyah figürlü seramikler, aslanlar ve otlayan keçiler bulunan Doğu Grek Grubu'na giren parçalar bulunmuştur. 1989'da kale içinden MÖ 5. yüzyıla ait kırmızı figür tekniği ile yapılmış iki erkeğin veda sahnesi betimi yer alan seramik parçası bulunmuştur. 1991'de Taşaltı Nekropolü kazılarında çok miktarda siyah ve kırmızı firnisli, MÖ 5. ve 4. yüzyıla tarihlenen seramik parçaları bulunmuştur. 1992'de yapılan nekropol kazılarında, mezar hediyesi olarak kırmızı astarlı çömlek ve tek kulplu maşrapa bulunmuştur.

II. Yapı katı, Ainos kentinin Doğu Yunan Stili'nde üretilmiş en güzel seramik örneklerini içermektedir. MÖ 7. yüzyılın 2. yarısı ile 6. yüzyıla tarihlenen seramik grupları içinde en erken seramik malzeme Kuşlu Kase gruplarına aittir. Açık kahverengi zemin üzerinde fırça kullanılarak koyu kahverenginin değişik tonları ile dil motifleri arasında kuş (ördek olabilir) ile doldurma motifleri yapılmıştır. Bu kase, bugüne kadar Ainos'ta bulunan tek örnek olması nedeniyle ithal mal olabileceği düşünülmüştür. Ana kayanın hemen üzerindeki 0.75 m kalınlığındaki tabakadan MÖ 630-600 yılları arasına tarihlenen Yaban Keçisi Stili'nde dinos parçaları ele geçmiştir. Aynı tabakadan ele geçen bir grup eser Orta Oryantalizan Dönem'e (MÖ 600-575) tarihlenir. Ayrıca Ainos'ta Fikellura seramiğinin örnekleri de çıkarılmıştır. 1992 yılı kazılarında Taşaltı Nekropolü'nde yapılan çalışmalarda Arkaik ve Klasik Dönem'e ait pek çok seramik bulunmasına rağmen bunların hiçbirisi mezar içi buluntusu değildir. Nekropolde atılan toprakta dağınık olarak Korinth üretimi kap parçaları ele geçmiştir. 1993'te de atılan moloz içinden çok miktarda siyah ve kırmızı firnisli MÖ 5. ve 4. yüzyıla tarihlenen seramik parçası bulunmuştur.

Ainos'un MÖ 6. yüzyılın başlarından itibaren Attika'nın etkisinde kaldığı ve bu tarihten sonra da Attika malı seramik eserlerde artış olduğu görülmektedir. Bu döneme ait pek çok kyliks dikkat çekicidir. Değişik betim sahneleri içeren bu kylikslerin birinci bant kuşakları, parlak firnisli, ikinci kuşak kırmızı astarlıdır. Ainos'ta MÖ 5. ve 4. yüzyıla tarihlenen tabaka içinde ve özellikle mahzende bölümünde, kırmızı figür tekniği ile yapılmış Attika malı seramik buluntuları ile çok sayıda siyah parlak boyalı kap ele geçmiştir. 1995 yılında kale içinde yapılan kazı çalışmalarında ele geçen seramik buluntular bu alanın tabakalanmasını değiştirmemiştir. Açmanın en üst kesiminde Osmanlı ve Bizans Dönemi'ne ait seramikler karışık olarak ele geçmiştir. Bunun altında ise Roma Dönemi'ne ait seramikler vardır. Anakayanın üzerinde Arkaik, Klasik ve Hellenistik Dönem'e tarihlenen seramikler ele geçmiştir. 2000 yılı kazı çalışmalarında, kale içinde 4ac adı verilen açmada, dolgu tabakasının hemen üzerinde Arkaik Dönem'e tarihlenen çok sayıda kap parçası ele geçmiştir. Bunlar içinde en karakteristik olanı MÖ 7. yüzyıla tarihlenen kuşlu kase parçasıdır. Bunun yanında ele geçen diğer bir örnek ise siyah figür tekniği ile yapılmış koşucu figürünün olduğu kap parçasıdır.

Ainos'ta 2003 yılı kazılarında, Akropolis'te yapılan çalışmalarda, Klasik Dönem tabakalarından çok sayıda Attika üretimi seramik ele geçmiştir. En alt tabakada ise, Orientalizan, Korinth ve Attika üretimi seramikler beraber ele geçmiştir. Ainos'un en yüksek tepelerinden olan Killik Tepesin'de yapılan kazılarda, MÖ 6-5. yüzyıla ait çok sayıda gri perdahlı seramik bulunmuştur. Ainos gri seramikleri için yapılan gözlemlere göre, MÖ 7. yüzyılda bu seramiklerin tüm malzemeye oranı %59 veya biraz daha fazladır ve seramikler oldukça kaliteli görünüme sahiptir. MÖ 6-5. yüzyılda gri seramiğin oranında bir değişiklik olmamakla birlikte, seramiğin kalitesinde bir düşüş vardır. MÖ 6-5. yüzyılda gri seramiğin kullanıldığı pek çok merkezde görülen klasik Yunan formlarının gri uygulamaları, Ainos için de geçerlidir.

2011 yılı çalışmalarında Su Terazisi Nekropolisi'nde Arkaik Dönem'e ait mezar buluntuları arasında oryantalizan stilde bezenmiş tabak ve kaseler, Korinth, Attika ve yerli üretim mallar yer almaktadır. Klasik Dönem'e ait mezar buluntuları arasında ise siyah ve kırmızı figür tekniği ile mitolojik sahnelerin yer aldığı ya da geometrik ve bitkisel motiflerle süslenmiş olan lekythoslar, yine mitolojik sahnelerin dekore ettiği Attika ve Ainos üretimi kylikler, Suriye malı cam eşyalar ve pişmiş topraktan yapılmış Geç Arkaik ya da Erken Klasik Dönem'e ait olan bir genç kızın büstü yer almaktadır.

Figürin

1981 yılı kazı sezonunda, kale içinde yapılan kazılar sırasında 11.5 cm yüksekliğinde bir satyr başı bulunmuştur. Bu eser şimdiye kadar Trakya'da bulunmuş en güzel terrakotta heykeltraşi eserlerinden biri olarak yorumlanmıştır.

1989 yılı kazı çalışmalarında kale içinde MÖ 5. yüzyıla ait pişmiş topraktan yapılmış beyaz boyalı, yüksek miğferli (?) başta palmet motifli tacı bulunan figürin başı bulunmuş, büyük olasılıkla Athena'ya ait olduğu düşünülmüştür. Aynı yıl şehir içindeki açmada MÖ 5. yüzyıla tarihlenen ve olasılıkla tanrıça Hera'ya ait olan kırık pişmiş toprak figürin bulunmuştur. Arkaik Dönem'de Ainos, plastik eserler bakımından fakir bir görüntü çizmektedir. Bu döneme ait tabakaların hiçbirinde plastik esere rastlanmamıştır. Sadece, MÖ 7. yüzyılın özelliklerini yansıtan pişmiş topraktan yapılmış erkek başı ile oturur durumda betimlenmiş heykelcikler bulunmuştur.

1992 yılı Taşaltı Nekropolü kazılarında yapılan çalışmalarda Grek Dönemi'ne tarihlenen pişmiş toprak heykelcik parçaları ele geçmiştir.

2003 yılı Akropol kazılarında arkaik özellikler gösteren kadın kadın portresi ve kale önündeki kazıda pişmiş toprak bir satyr maskı ile figürin parçaları bulunmuştur. Heykel/Kabartma: Kale dışında, Mozaik Alanı'nda 1983 yılında yapılan kazılarda, mozaik zeminin üzerinde bronz kaideli Nike (zafer tanrıçası) bulunmuştur. Kaideyle birlikte 19.5 cm yükseklikte olan heykelin bir kanadı kırıktır. Mozaik zemin üzerinde bulunan diğer bir bronz heykel, bir kadın heykelidir. 31 cm yükseklikte ve tam olarak ele geçmiştir. Aynı yerden bulunan üçüncü bir bronz heykel ise Serapis'e aittir. 24 cm yüksekliğindedir. 1991 yılı kazılarında Taşaltı Nekropolü kazılarında mermer kadın başı bulunmuştur. Normal boyutlarda olup, boyun seviyesinden kırılmış durumdadır. Yüz ve burun kısmı aşınmış durumda olan portrenin saçları bir örtü ile örtülmüş, alın üzerinde açık olan kısım ise ortadan ayrılarak iki yana taranmıştır.

Sikke

1979 yılı kazılarında ön yüzünde profilden bir Hermes, arka yüzünde ise Kerykeion tasvir edilmiş tunç bir Obol, akropoliste elde edilmiş ilk Ainos sikkesi olması nedeniyle dikkat çekicidir. Ayrıca bu parçanın Ainos'un MÖ 411'de Khios standartlarını benimsemesinden önceki bir tarihe ait olduğu açıktır. 1991 yılı Taşaltı Nekropolü kazılarında bronz sikkeler bulunmuştur. 2003 yılı Akropol kazılarında MÖ 5. ve 4. yüzyıllara ait olduğu anlaşılan 6 adet bronz sikke bulunmuştur. Aynı yıl Çakıllık Nekropolü'nde de üzerinde profilden Hermes portresi olan ve MÖ 5. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenen 3 adet bronz sikke bulunmuştur. Mühür/Mühür Baskısı: 1979-80 kazılarında çok sayıda amphora üzerinde mühürlere rastlanmıştır. Bu mühürler Ainos kentinin MÖ 5. yüzyıldan itibaren Taşoz Adası'ndan şarap ithal ettiğini göstermektedir. Söz konusu bu mühürler MÖ 4. yüzyılın başlarına tarihlenir. 1982 yılında anakayaya oyulmuş mahzende yapılan çalışmalarda 8 adet mühürlü amphora kulbu ele geçmiştir. Klasik Dönem'e tarihlenen bu örnekler, Taşos (Thasos) kökenlidir. 1991'de Taşaltı Nekropolü'ndeki kazılarda da damgalı amphora kulpları bulunmuştur. Grek şehirlerinden bazılarının armaları ile isimleri bulunmakla birlikte, bazı kulplar üzerinde de Ainos yazısı da okunmaktadır. Bunlar arasında ele geçen bir kulp üzerinde; alnında diademi bulunan sakallı, profilden yapılmış bir portre (olasılıkla Dionysos) betimlenmiştir. Kale önünde yapılan kazılarda ise Grek Dönemi'ni simgeleyen damgalı amphora kulpları bulunmuştur. 1982 yılında anakayaya oyulmuş olan mahzende

yapılan çalışmalarda, 8 adet Klasik Dönem'e tarihlenen mühürlü amphora kulbu ile birlikte, 5 adet graffitolu kap parçası ele geçmiştir.

Mezar

1992 yılı kazılarında Taşaltı adı verilen değişik gömü tiplerinin görüldüğü nekropolis alanında Arkaik ve Klasik Dönem'e ait mezarlar açığa çıkarılmıştır. Bu alanda yapılan çalışmalarda Arkaik ve Klasik Dönem'e tarihlenen çok sayıda seramik bulunmasına rağmen, bunların hiçbiri mezar içi buluntusu değildir. Nekropol alanında, Korinth üretimi seramikler, mühürlü amphora kulpları ve pişmiş toprak heykelcikler ele geçmesine rağmen, erken dönem gömülerinin bulunmaması, mezarların Geç Hellenistik ve Roma dönemlerinde tahrip edilmiş olabileceğini düşündürmektedir.

Mozaik

1982 yılı kazılarında, kale dışında Maarif Sokağı No. 54'te oturan Mustafa M. Meriç'in - kendi ihbarıyla- bahçesinde 3x3 m boyutunda mozaik kazısına başlanmış ve yüzeyden 1.5 m derinde orta boy renkli taşlardan meydana getirilmiş, geometrik şekiller içeren bir mozaik sahası açığa çıkarılmıştır. Yeşil, beyaz, kırmızı ve sarı renkleri içeren mozaik üzerinde, baklava dilimi, çift S'ler, spiraller ve başka geometrik şekiller içeren bir pano içinde bir kadın figürü görülmektedir.

Kalıntılar

Yorum ve tarihleme

Mühürlü amphora kulpları, MÖ V. yüzyıldan itibaren Ainos kentinin Thasos Adası'ndan şarap ithal ettiğinin göstermektedir. 1981 yılı kazı sezonunda ele geçen figürin, Satyr ve Mainad resimleri, Ainos'ta bir Dionysos kültürünün varlığına işaret eder. Kale içindeki açmaların çoğunda yerli kayanın yaklaşık 0.8 m ile 1 m üzerindeki seviyesinde, ince bir yangın tabakası gözlenmiştir. Bu tabaka, Pers-Yunan arasındaki savaşların sonucu meydana gelmiş olmalıdır. Ainos, Persler ile Yunanlılar arasında yapılan ve Yunanlılar'ın zaferi ile sonuçlanan Salamis, Plataia ve Mykale savaşlarının ardından (MÖ 480-479), Attika Delos Deniz Birliği'ne katılmıştır. Bunun sonucunda, Attika Sanatı'nın etkisinde ürettiği eserler, Atina ile rekabet edecek duruma gelmiştir. Bu durum kentin bastırıldığı gümüş sikkeler ve diğer sanat eserlerinden anlaşılmaktadır. Ainos'ta bulunan bitkisel motiflerle dekore edilmiş seramiklerin büyük bir bölümü üzerinde lotus betiminin sevilerek kullanıldığı anlaşılmış ve diğer merkezlerde bulunanlardan farklı biçimde ve daha özenli oldukları belirtilmiştir.

Ainos MÖ IV. bine ulaşan buluntulara sahip olmakla ve Ion koloni çağı öncesinde de yerli halklar tarafından yerleşim yeri olarak kullanılmakla beraber, arkeolojik bulgular ve tarih verileri buranın MÖ 7. yüzyıldan başlayarak gerçek bir polis olarak geliştiğini gösterir. Mezar hediyeleri, mezartaşları, yazıtlı steller, Taşaltı Nekropolü'nün Klasik Dönem'den, Bizans Dönemi'ne kadar mezarlık olarak kullanıldığını göstermektedir.

2011 yılı çalışmalarında Su Terazisi Nekropolisi'nde Arkaik Dönem'e ait mezarlardan ele geçen hediyeler, Ainos'un kuruluşundan itibaren Anadolu, Ege Adaları, Korinth ve Atina ile ticari ilişkilerde bulunduğunu ve çömlek üretiminde komşularıyla rekabet edebilecek düzeyde olduğunu göstermektedir.

ANTİK LİMANA İLİŞKİN ARAŞTIRMALAR

Ainos kentinin denizcilik faaliyetleri ve limanlarının araştırılmasına yönelik çalışmalar, kazı heyeti üyesi Dr.Ufuk Kocabaş başkanlığındaki bir heyet tarafından gerçekleştirilmiştir. 4-15 Eylül 2006 tarihlerinde yapılan çalışmalar, Antik Ainos'un, iç limana girişin tespitine yönelik olmuştur. Araştırma kapsamında günümüz Enez Limanı'nın kuzeyinden başlayarak Meriç Nehri'nin denize döküldüğü noktaya kadar uzanan yaklaşık 1850 metre uzunluğunda bir alan, hipotetik olarak oluşturulan ızgara patern izlenerek araştırılmıştır. Dış liman olarak saptanan hat üzerinden 15 adet kaya, 1 adet demir örneği analizi yapılmak üzere alınmıştır. Çalışmanın tamamlanmasının ardından elde edilen veriler Blue Chart Atlantic V8.0 harita programına aktarılarak buradaki sığlığın çok detaylı bir deniz haritası elde edilmiştir. Alınan taş örneklerinin analizinin ardından sığlığın doğal ya da yapay bir oluşum olup olmadığı kesin olarak cevaplandırılabilecektir. Ayrıca geçmiş yıllarda yapılan münferit dalışlarda fener yapısı olduğu düşünülen kalıntılar tekrar araştırılmış; yapılan incelemeler sonunda fener yapısı olmadığı yönündeki görüş ağırlık kazanmıştır.

REFERANSLAR

- I.** AKYUZ et.al, 2006 T.Akyüz-Mukhamedshina-S.Başaran-S.Akyüz, "Neutron Activation Analysis of the Metals From Ancient Coins Dating to Roman Age", Asian Journal of Chemistry 19 No.2,1-5.
- II.** AKYÜZ et.al, 2006a. T.Akyüz- S.Akyüz -S.Başaran- A.Güleç, "FT-IR and Micro Raman Spectroscopic Study of Decorated Potteries from VI and VII Century BC, Excavated in Ancient Ainos-Turkey Baskıda.
- III.** BAŞARAN 1996, S. Başaran, "Ainos Kazıları", Anadolu Araştırmaları XIV, 105- 141.
- IV.** BAŞARAN 1998, S. Başaran, "Orta Çağ'da Enez (Ainos)", Sanat Tarihi Dergisi IX, 1-12.

- V.** BAŞARAN 1999, S. Başaran, "Enez Çevresinde Yapılan Arkeolojik Araştırmalar", Zafer Taşlıkloğlu Armağanı. Anadolu ve Trakya Çalışmaları I, İstanbul, 169- 197.
- VI.** BAŞARAN 1999a, S.Başaran,"Zum Strassennatz um Ainos', Steine und Wege. ÖAI, Sonderschriften Band 32, Wien 1999,343-348.
- VII.** BAŞARAN 2000, S.Başaran,"Enez (Ainos) Kazıları", Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi 1932-1999, Ankara, 251-259
- VIII.** BAŞARAN 2000a, S.Başaran, " Aeolische Kapitelle aus Ainos", Istanbul Mitteilungen 50, 155-168
- IX.** BAŞARAN 2004, S.Başaran, "Enez (Ainos) 2003 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları", 26 Kazı Sonuçları Toplantısı, 2.Cilt, 115-128
- X.** BAŞARAN 2005, S.Başaran," Enez (Ainos) 2004 Yılı Kazı, Onarım ve Koruma Çalışmaları, 27.Kazı Sonuçları Toplantısı, 2.Cilt, 409-420.
- XI.** BAŞARAN 2006, S. Başaran, Neue Forschungen in Ainos-in Lichte der Ausgrabungen 1978-2005" Uluslar arası Trakoloji Kongresi, KomotiniAlexandropolis (Baskıda)
- XII.** CASSON, ST 1950, St.Casson, Macedonia,Thace and Illyrica, Oxford
- XIII.** CİCİKOVA 2005, M.Cicikova,"Thrakische Beitreage zur Architektur und Dekoration des königlichen Grabmals mit Karyatiden aus Svestari", Thrakia XVI. Institute of Thracology, Sofi a,263-274
- XIV.** DELEMEN 2004, İ.Delemen, Tekirdağ Naip Tümülüsü, İstanbul.
- XV.** ERZEN 1972, A. Erzen "Enez (Ainos) Araştırmaları", Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi, 235-248
- XVI.** FOL ET. AL.1986, A. Fol- M.Chichikova - T.Ivanov- T. Teofi lov, The Tracian Tomb near the Village of Sveshtari, Sofi a.
- XVII.** GOSSEL 1980, B.Gossel, Makedonische Kammergraber, Berlin
- XVIII.** İLKİŞİK ET.AL.1995, O. M. İlkışık- M. Bayrak-S. Başaran- A.T. Başokur – E.U. Uluggerli, "Enez - Çataltepe tümülüsünde elektromagnetik - VLF ve elektrik araştırmalar", Jeofizik 9,10,19-23
- XIX.** MANSEL 1943, A. M. Mansel, Trakya- Kırklareli Kubbeli Mezarları ve Sahta Kubbe ve Kemer Problemi. Die Kuppelgreaber von Kırklareli in Thrakien, Ankara.
- XX.** MILLER 1982, S. G. Miller, " Macedonian Tombs, Their Architecture and Architectural Dekoration", MacGreece, 153-171.
- XXI.**